

ע"פ 2315/14 - מדינת ישראל נגד שהיד אברהים

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 2315/14

לפני: כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערערת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: שהיד אברהים

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נצרת מיום
12.02.2014 בת"פ 31391-04-13 שניתן על ידי כבוד
השופט א' קולה

תאריך הישיבה: י"ב בחשון התשע"ה (5.11.2014)

בשם המערערת: עו"ד הילה גורני

בשם המשיב: עו"ד מנחם רובינשטיין; עו"ד שלומי ביזק

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. ערעורה של המדינה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (ת"פ 31391-04-13, השופט א' קולה) נסב גם על הכרעת הדין וגם על גזר הדין. המשיב הורשע בעבירה של ניסיון לייבוא סם, ואילו המדינה סבורה שהיה מקום להרשיעו גם בעבירה של ניסיון לסחר בסם, וזאת בהתייחס לאירוע של הכנסה לישראל של חבילה שהוא סבר כי הכילה סמים (אך למעשה לא הכילה סמים) (להלן: החבילה). ערעורה זה של המדינה היה מבוסס על העמדה המשפטית לפיה העברת חבילה המכילה סמים כנגד תמורה מגבשת את העבירה של סחר בסם. בהמשך לכך, המדינה ערערה גם על קולת עונשו של המשיב, שהועמד בבית המשפט המחוזי על חמישה עשר חודשים וחמישה עשר יום מאסר בפועל, לאחר שבית המשפט התחשב בנסיבותיו האישיות המיוחדות של המשיב. המדינה הצביעה על כך שעונשם של נאשמים אחרים בפרשה שבה קשור המשיב הוחמר בבית משפט זה, ולכן ראוי לעשות כן גם בעניינו (גם בשים לב לגישה שלא למצות את חומרת הדין במסגרת של ערעור המוגש על-ידי המדינה). לעומת זאת, בא-כוחו של המשיב טען כנגד פרשנותה של המדינה לעבירה של סחר בסם, וכן שבהתחשב בנסיבותיו האישיות, וכן בעובדה שכבר שוחרר ממאסרו לפני כארבעה עשר חודשים, אין מקום להחמיר בעונשו.

2. לאחר ששקלנו את ערעורה של המדינה מצאנו לנכון לדחותו בנסיבות העניין, למרות שעמדתה העקרונית בכל הנוגע לענישה של מעורבים בעבירות סמים מקובלת עלינו.

3. בדיון שהתקיים בפנינו ציינה באת-כוח המדינה כי הערעור על הכרעת הדין אינו במוקד העניין, ולכן נתייחס אליו רק בקצירת האומר. עוד יצוין, כי בטיעון בפנינו הגבילה באת-כוח המדינה את טענתה שיש להרשיע את המערער בניסיון לסחר בסמים אך ביחס לפעולה של העברתם לידי של קונה תמורת תשלום על ה"שירות" שביצע.

4. בסעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה), קבועות ארבע עבירות נפרדות הכרוכות בעסקאות סמים: יצוא ויבוא; סחר; עשיית עסקה אחרת; ואספקה. לצורך הרשעה בעבירה של סחר בסם מסוכן יש להוכיח ביצוע בפועל של מכירה או קנייה של סם, ובכך היא מובחנת מיתר העבירות הקבועות בסעיף 13 לפקודה (ראו: יעקב קדמי על פקודת הסמים המסוכנים: הדין בראי הפסיקה 187 (מהדורה מעודכנת, 2007). ראו והשוו לדין בעבירת הסחר בנשק בע"פ 1142/11 סדיר נ' מדינת ישראל, בפסקאות 19-31 (8.2.2012)). בנסיבות המקרה דנן, ועל בסיס הקביעות העובדתיות של בית המשפט המחוזי (ובניהן הקביעה לפיה המשיב קיבל תשלום אך בגין הסיוע ביבוא החבילה) שבהן לא מצאנו מקום להתערב, אכן לא הוכח כי המשיב היה מעורב במכירה בפועל של סמים או של חומרים שהוא סבר בטעות שהם סמים. המשיב רק נטל חלק ביבואה לארץ של החבילה (שכאמור נחזתה להכיל סמים) - וזהו עניין חמור כשלעצמו - ולכן הורשע בצדק בניסיון ליבוא סם. מכל מקום, החשיבות של ההבחנה בין העבירות שיוחסו למשיב היא מוגבלת, שכן כאמור שתיהן קבועות ממילא באותו סעיף חוק, והעונש הקבוע לצד שתיהן הוא זהה (סעיף 19א לפקודה). ניתן אף לומר שדווקא משום שכל המעשים המנויים בסעיף 13 לפקודה נחשבים לעבירות חמורות, אין מקום לטשטש את המובחנות שלהם זה מזה. אכן, המערער העביר את הסם בתמורה לתשלום, אולם הוא עצמו לא היה צד ל"עסקה" שנעשתה בסמים, אלא היה "חוליה" בשרשרת. לכל היותר ניתן היה לומר שחטא באספקת סמים או בעשיית עסקה אחרת בהם. כך או כך, המדובר באותו מעשה, כמובנו של מונח זה בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, ובהרשעה בגדרו של אותו סעיף חוק.

5. בכל הנוגע לערעור על גזר הדין, אנו סבורים שברגיל עונשו של המשיב ושל כדוגמתו צריך להיות חמור בהרבה מזה שנגזר עליו בבית המשפט המחוזי. עם זאת, דומה שלא יהיה מקום לקבל את ערעור המדינה במקרה מיוחד זה - נוכח האמור באשר לגבוליות יכולתו השכלית של המשיב ולנסיבות הבריאותיות הקשות ויוצאות הדופן במשפחתו, כמו גם לעובדה ששוחרר זה מכבר מכלאו. יצוין כי בהקשר זה איננו נותנים משקל לתקופה הנוספת שעברה מאז נדחה הדין

לבקשת המערער (ראו החלטת חברתי, המשנה לנשיא, מ' נאור, מיום 17.7.2014). יש, כמובן, לקוות כי המשיב ישכיל לשפר את דרכיו, משום שהזדמנות נוספת מסוג זה לא תוכל להינתן לו.

6. סוף דבר: ערעור המדינה נדחה.

ניתן היום, כ"ו בחשון תשע"ה (19.11.14).

שׁוֹפֵט ת

שׁוֹפֵט

המשנה לנשיא
